

Технології навчання фізичної культури

УДК 37.032:796.011.3 – 057.87

Надія Довгань
e-mail: borovik_v69@mail.ru

Структурне дослідження фізичної культури студентів вищих навчальних закладів

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини
ВНЗ Університет «Україна» (м. Миколаїв)

Анотації:

Актуальність. Розглянуто проблему фізичної культури студентів вищих навчальних закладів. На основі аналізу наукових досліджень встановлено, що в теорії й практиці вищої освіти накоплено значний науковий потенціал як спосіб вивчення та опанування складних психолого-педагогічних процесів формування особистості на заняттях із фізичного виховання, встановлення об'єктивної закономірності виховання й навчання студентів. **Завдання роботи** – визначити вихідний рівень сформованості фізичної культури студентів ВНЗ, проаналізувати та проінтерпретувати отримані експериментальні дані. **Результати роботи.** У ході емпіричного дослідження визначено компоненти фізичної культури: інтелектуально-розумовий, мотиваційно-емоційний, рухो-діяльнісний та на їх основі схарактеризовано рівні сформованості фізичної культури студентів ВНЗ (високий, базовий, середній, низький). Проведена діагностична процедура засвідчила, що рівні сформованості фізичної культури студентів в інтелектуально-розумовому компоненті такі: із 1300 студентів високий рівень – у 148, базовий – 263, середній – 388, низький – 501; у мотиваційно-емоційному компоненті: високий рівень – 101, базовий – 210, середній –

Надежда Довгань. Структурное исследование физической культуры студентов высших учебных заведений. **Актуальность.** Рассмотрена проблема физической культуры студентов высших учебных заведений. На основе анализа научных исследований встановлено, что в теории и практике высшего образования накоплен значительный научный потенциал, как путь изучения и освоения сложных психолого-педагогических процессов формирования личности на занятиях по физическому воспитанию, установление объективной закономерности воспитания и обучения студентов. **Задачи работы** – определить исходный уровень сформованности физической культуры студентов вузов, проанализировать и проинтерпретировать полученные экспериментальные данные. **Результаты работы.** В ходе эмпирического исследования нами определены компоненты физической культуры: интеллектуально-мыслительный, мотивационно-эмоциональный, двигательно-деятельностный и на их основе охарактеризованы уровни сформованности физической культуры студентов вузов (высокий, базовый, средний, низкий). Диагностическая процедура показала, что уровни сформованности физической культуры студентов в интеллектуально-умственном компоненте таковы: с 1300 человек высокий уровень имели 148 студентов, базовый – 263, средний – 388, низкий – 501, в мотивационно-эмоциональном

Nadiia Dovhan. **Structural Studies on Physical Culture of University Students. Actuality.** The problem of physical training of students in higher education institutions has been outlined. Based on the analysis of scientific studies it is found out that the theory and practice of higher education has significant scientific potential, providing a way of learning and mastering the complex psychological and pedagogical processes, which enables to form a personality in sports class, establishing the objective laws of students' education and training. **Aim** of the research: to determine the baseline of the formation of physical culture in university students, to analyze and interpret the experimental data. **Results of the research.** In the course of the empirical study the components of physical education: intellectual, motivational-emotional, motor-active were defined; and the levels of physical culture in university students in accordance with them, namely, high, basic, medium, low were classified. The diagnostic procedure revealed such levels of students' physical culture in intellectual and mental component: out of 1300 students 148 students had the high level, 263 students had the base level, 388 students had the medium level, and 501 students had the low level; in motivational and emotional

384, низький – 605; у рухово-діяльнісному компоненті: високий рівень – 17, базовий – 72, середній – 388, низький – 823. Негативний результат рівня фізичної підготовленості студентів Київського національного торговельно-економічного університету та «Університету „Україна“», а також відсутність тенденції до його підвищення впродовж навчання, зумовлюють актуальність пошуку нових технологій удосконалення процесу фізичної підготовки студентів та їх залучення до систематичних позааудиторних занять із фізичного виховання. **Висновки.** Досліджено формування фізичної культури студентів вищих навчальних закладів у позааудиторний час, визначено компоненти (інтелектуально-розумовий, мотиваційно-емоційний, рухово-діяльнісний), критерії й рівні (високий, базовий, середній, низький) сформованості фізичної культури студентів вищих навчальних закладів. Отримані результати дослідження – підґрунтя для подальшого проектування педагогічної системи, мета якої – виховання фізичної культури студентів вищих навчальних закладів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи.

Ключові слова:

фізична культура, студентська молодь, інтелектуально-розумовий, мотиваційно-емоційний, рухово-діяльнісний компоненти.

компоненте: високий рівень – 101, базовий – 210, середній – 384, низький – 605; в двигательно-деятельностного компоненте: високий рівень – 17, базовий – 72, середній – 388, низький – 823. Отрицательный результат уровня физической подготовленности студентов Киевского национального торгово-экономического университета и «Университета „Україна“», а также отсутствие тенденции к его повышению в течение обучения, обуславливают актуальность поиска новых технологий совершенствования процесса физической подготовки студентов и привлечения их к систематическим внеаудиторным занятиям по физическому воспитанию. **Вывод.** Исследовано формирование физической культуры студентов высших учебных заведений во внеаудиторное время, определены компоненты (интеллектуально-мыслительный, мотивационно-эмоциональный, двигательно-деятельностный), критерии и уровни (высокий, базовый, средний, низкий) сформированности физической культуры студентов высших учебных заведений. Полученные результаты исследования являются основой для дальнейшего проектирования педагогической системы, цель которой – воспитание физической культуры студентов высших учебных заведений в процессе внеаудиторной спортивно-массовой работы.

физическая культура, студенты, интеллектуально-мыслительный, мотивационно-эмоциональный, двигательно-деятельностный компоненты.

components: 101 students had the high level, 210 students had the base level, 384 students had the medium level, and 605 students had the low one; in motor-active component: 17 students had the high level, 72 students had the base one, 388 students had the medium level, and 823 students had the low one. The negative result of the development of students' physical culture at Kyiv National Trade and Economic University and University «Ukraine», no tendency to its increase during the study, justify the urgency of finding new technologies to improve the process of physical training of students and involve them into extracurricular regular physical education classes. **Conclusions.** The formation of physical culture in university students in extracurricular hours was investigated, the components (intellectual-mental, motivational-emotional, motor-active), criteria and levels (high, basic, medium, low) of the formation of physical culture in university students were suggested. The results of the research can serve as the basis for further elaborating an educational system, which aims at improving the physical culture of university students in the extracurricular sports-mass work.

physical education, students, intellectual-mental, motivational-emotional, motor-active components.

Вступ. Вищу освіту в Україні спрямовано, насамперед, на всебічний розвиток особистості як найвищої цінності суспільства. Відтак освіта має стати провідним чинником розвитку духовної культури українського народу, засобом відтворення продуктивних сил України.

Пошук нових технологій відтворення продуктивних сил та формування духовного й фізичного потенціалу студентів відкриває більш широкі можливості для реалізації особистісного потенціалу та вибору здорового способу життя. У зв'язку з цим постає гостра необхідність модернізації всієї системи фізичного виховання студентів, створення національної концепції фізичного виховання молоді України, оскільки лише фізично досконала особистість здатна підняти економіку країни до належного рівня та відтворювати продуктивні сили країни.

Розв'язання проблеми фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів започатковано в працях вітчизняних дослідників і науковців (О. З. Блавта, С. О. Сичова, О. О. Єжової, Г. І. Матукової, Н. Маляр, С. І. Присяжнюка та ін.).

С. О. Сичов стверджує, що прилучення студентської молоді до цінностей фізичної культури визначається як інтегративне особистісне утворення (знання про цінності фізичної культури, позитивне ставлення до них, активно-творче використання фізичної культури у власній життєдіяльності тощо) [7].

Дослідження фахівців свідчать, що інноваційні технології, які застосовуються в процесі фізичного виховання, залежно від їх мотивації, умов навчальної діяльності й системи організації фізичного виховання у ВНЗ, впливають на рівень фізичного розвитку, фізичної підготовленості, рухової активності, теоретичної підготовленості та здоров'я студентів [2; 6; 8].

У працях Н. Маляр здійснено порівняльний аналіз пріоритетних мотивів студентів економічних спеціальностей 1-го й 2-го курсів щодо відвідування занять із фізичного виховання й визначено способи їх залучення до систематичних занять фізичними вправами [4].

У науковій роботі О. Горпинич визначено вплив засобів фізичного виховання на розвиток рівня мотивації щодо досягнення успіху в навчальній діяльності студентів вищого навчального закладу й проаналізовано взаємозв'язок між рівнем мотивації і якості успішності в групах [1].

Н. Завидівська визначає особливості здоров'язберігальних педагогічних процесів в умовах фундаменталізації непрофесійної фізкультурно-оздоровчої освіти та аналізує динаміку зміни морфофункціональних показників ступеня сформованості здоров'язберігальної компетентності й фізкультурної освіченості студентів [3].

Науковці [4] визначали фізичну підготовленість студенток ВНЗ, в основі якої – розвиток основних фізичних якостей: сили, витривалості, спритності, швидкості та гнучкості, належний рівень розвитку яких забезпечує повноцінне функціонування основних органів і систем організму, опірність до несприятливих чинників зовнішнього середовища. Відповідно до загальноприйнятих критеріїв оцінювали стан фізичної підготовленості студенток за чотирима рівнями (низький, середній, достатній і високий).

Детальний аналіз указаних аспектів навів нас на думку про необхідність системного структурного аналізу фізичної культури студентів ВНЗ. Результати цього аналізу представлено в пропонованій статті.

Мета дослідження – здійснити структурне вивчення фізичної культури студентів вищих навчальних закладів.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження фізичної культури студентів вищих навчальних закладів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи проводили з 2009 по 2015 рр. на базі Київського національного торговельно-економічного університету та Миколаївського міжрегіонального інституту розвитку людини ВНЗ «Університет „Україна“» у декілька етапів, (підготовчий, констатувальний і формувальний етапи педагогічного експерименту, підсумковий).

Констатувальний експеримент складався з трьох етапів: I (підготовчий) – виявлення бажання й готовності студентів займатися позааудиторною спортивно-масовою роботою; II (констатувальний) – визначення рівня сформованості фізичної культури студентів ВНЗ; III (інтерпретаційний) – характеристика рівнів сформованості фізичної культури студентів ВНЗ.

Дослідно-експериментальне дослідження рівнів сформованості фізичної культури студентів вищих навчальних закладів проводили відповідно до визначених на рівні теоретичного аналізу компонентів і критеріїв фізичної культури. Дослідження проводили зі студентами I–II курсів економічних і соціально-гуманітарних факультетів на позааудиторних заняттях із фізичного виховання основного відділення спортивного вдосконалення, заняттях із загальної фізичної підготовки та самостійних занять фізичними вправами, фізкультурно-масових заходах. Експериментальною роботою охоплено 1300 студентів, із них – 580 юнаків і 720 юнок. Усі студенти не мали відхилень у стані здоров'я та входили до основної групи. Спільними характеристиками респондентів є належність до однієї вікової групи – 17–19 років; термін навчання – чотири роки; форма навчання – денна.

Для виявлення рівнів сформованості фізичної культури студентів вищих навчальних закладів на діагностичному етапі дослідження застосовано низку діагностичних методів: опитування, спеціально розроблені авторські анкети; психодіагностичні методи; дидактичні методи; педагогічне тестування; медико-біологічні методи. Кожен із методів та методик мав своє цільове спрямування й водночас взаємодоповнювалися, взаємно компенсуючи обмеження та недоліки, притаманні для кожного окремо. Ці методи сприймалися нами як спосіб вивчення й опанування складних психолого-педагогічних процесів формування особистості на заняттях із фізичного виховання в процесі позааудиторної спортивно-масової роботи, установлення об'єктивної закономірності виховання й навчання студентів.

Результати дослідження. Дискусія. У ході емпіричного дослідження нами визначено рівні сформованості фізичної культури студентів вищих навчальних закладів. Проаналізуємо емпіричні дані, одержані в ході експериментального дослідження за кожним компонентом фізичної культури та на їх основі схарактеризуємо рівні сформованості фізичної культури студентів ВНЗ за такими

компонентами: інтелектуально-розумовим, мотиваційно-емоційним, рухово-діяльним. Для конкретизації компонентів використовували сукупність критеріїв і показників, які уможлилювали адекватне відображення головних кількісних та якісних характеристик кожного з них.

Інтелектуально-розумовий компонент визначався за такими критеріями, як оволодіння знаннями з фізичної культури, спеціальними систематизованими знаннями, фізичними вправами, а також створення фонду рухових умінь, навиків і пов'язаних із ними знань, способів збереження й зміцнення здоров'я.

Мотиваційно-емоційний компонент – визначення критеріїв, показниками якого є сформованість і стійкість позитивних емоцій, прагнення до успіху та уникнення невдач, зростання мотивів й інтересів до фізичного виховання в процесі позааудиторної спортивно-масової роботи, що дало можливість обирати різноманітні види фізкультурно-спортивної спрямованості за власним уподобанням.

Рухово-діяльній компонент визначали за допомогою показників фізичного стану здоров'я та фізичної підготовленості студентів, розробленої системи тестування Державних тестів і нормативів оцінки фізичної підготовленості та медико-біологічного комплексу, які дали змогу виявити рівні розвитку кондиційних і координаційних здібностей та оцінити якість технічної й тактичної підготовленості студентської молоді.

Відповідно до показників визначено чотири рівнів сформованості фізичної культури студентів вищих навчальних закладів (високий, базовий, середній, низький). Проведена діагностична процедура засвідчила, що рівні сформованості фізичної культури студентів у ВНЗ в інтелектуально-розумовому компоненті недостатньо сформовані (див. табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика рівнів сформованості фізичної культури студентів ВНЗ в інтелектуально-розумовому компоненті за даними констатувального етапу експерименту (I–II курси)

Вид занять	Кількість студентів	РІВЕНЬ							
		високий		базовий		середній		низький	
		кількість	%	кількість	%	кількість	%	кількість	%
Спортивні секції	820	86	10,5	169	20,6	247	30,1	318	38,8
Загальна фізична підготовка	150	18	12,2	28	18,4	48	31,9	56	37,5
Самостійні заняття	130	12	9,6	21	16,2	42	32,3	55	41,9
Фізкультурно-масові заходи	200	32	16,1	45	22,6	51	25,4	72	35,9
Усього	1300	148	11,4	263	20,2	388	29,9	501	38,5

Простежено, що для студентів I–II курсів характерний низький рівень сформованості інтелектуальних та розумових якостей особистості, зумовлений особливостями вікового періоду й несформованістю обсягу працездатності, концентрації та стійкості уваги на позааудиторних заняттях із фізичного виховання.

Рівні сформованості фізичної культури студентів у ВНЗ у мотиваційно-емоційному компоненті відображено в табл. 2.

Таблиця 2

Характеристика рівнів сформованості фізичної культури студентів ВНЗ у мотиваційно-емоційному компоненті за даними констатувального етапу експерименту (I–II курси)

Вид занять	Кількість студентів	РІВЕНЬ							
		високий		базовий		середній		низький	
		кількість	%	кількість	%	кількість	%	кількість	%
Спортивні секції	820	68	8,3	134	16,3	244	29,8	374	45,6
Загальна фізична підготовка	150	9	5,7	22	14,6	41	27,9	78	51,8
Самостійні заняття	130	12	9,4	23	17,8	40	30,5	55	42,3
Фізкультурно-масові заходи	200	12	6,2	31	15,4	59	29,3	98	49,1
Усього	1300	101	7,8	210	16,2	384	29,5	605	46,5

Рівні сформованості фізичної культури студентів у ВНЗ у рухово-діяльнісному компоненті представлено в табл. 3.

Таблиця 3

Характеристика рівнів сформованості фізичної культури студентів ВНЗ у рухово-діяльнісному компоненті за даними констатувального етапу експерименту (I–II курси)

Види занять	Кількість студентів	РІВЕНЬ							
		високий		базовий		середній		низький	
		кількість	%	кількість	%	кількість	%	кількість	%
Спортивні секції	820	11	1,3	47	5,8	248	30,2	514	62,7
Загальна фізична підготовка	150	2	1,1	8	5,4	44	29,7	96	63,8
Самостійні заняття	130	1	0,9	6	4,7	37	28,1	86	66,3
Фізкультурно-масові заходи	200	3	1,2	11	5,6	59	29,5	127	63,7
Усього	1300	17	1,2	72	5,5	388	29,9	823	63,4

Процес сформованості фізичної культури студентів у ВНЗ проводиться недостатньо ефективно. Зазначені явища зберігають стійку тенденцію, що зумовлюється суперечностями між декларативним і реальним ставленням до фізичної культури, що відбивається на стані здоров'я, фізичному розвитку й підготовці студентів, їхніх ціннісних орієнтаціях, ставленні до власного фізичного та психічного благополуччя й, урешті-решт, на майбутній професійній діяльності. Крім того, бажання бути здоровим притаманне більшості залучених до дослідження студентів, але мало наближає їх до розуміння того, що регулятором процесу позааудиторної спортивно-масової роботи є конкретна особистість. Тому формування фізичної культури майбутнього фахівця – це, передусім, проблема стимулювання активності студентів ВНЗ до свідомої, особистісно-значущої спортивно-масової діяльності.

На основі отриманих значень вищеназваних компонентів визначено рівні сформованості фізичної культури в цілому (див. табл. 4).

Таблиця 4

Характеристика рівнів сформованості фізичної культури студентів ВНЗ за даними констатувального етапу експерименту, %

Кількість студентів	РІВЕНЬ							
	високий		базовий		середній		низький	
	кількість	%	кількість	%	кількість	%	кількість	%
1300	88	6,8	181	13,9	387	29,8	644	49,5

Загалом студенти I–II курсів мають середній і низький рівні сформованості фізичної культури (79,3 %), що свідчить про недостатній рівень розвитку фізичних якостей та фізичної підготовленості студентів на першому курсі навчання й подальше його погіршення протягом другого року навчання, що не відповідає безпечному рівню здоров'я студентської молоді.

Більшість студентів показали низький рівень знань із фізичної культури, відсутність належної мотивації та інтересів до позааудиторних занять із фізичного виховання. Вони не розуміли позитивного впливу занять фізичними вправами на своє здоров'я й майбутню професійну діяльність. Тому на низькому рівні складено тести та нормативи оцінки фізичної підготовленості. Це дало змогу сформулювати прагнення студентської молоді до позааудиторних занять із фізичного виховання. Окрім того, результати опитування спонукали нас до формування робочої гіпотези дослідження та її перевірки в процесі здійснення формувального етапу експерименту, а саме:

– забезпечення мотивації студентів до процесу позааудиторної спортивно-масової роботи, що ґрунтується на пізнавальній активності, діалогічності, креативності, практичній значущості навчального процесу з фізичного виховання для кожного суб'єкта діяльності;

– розроблення та впровадження педагогічної моделі фізичного виховання студентської молоді в процесі позааудиторної спортивно-масової роботи;

– створення педагогічних умов формування фізичної культури студентів вищих навчальних закладів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи;

- удосконалення змісту здоров'язберігальних технологій із фізичного виховання студентів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи;
- підвищення педагогічної майстерності викладачів фізичного виховання для успішного виконання завдань щодо вдосконалення фізичного виховання студентів.

На нашу думку, без усвідомлення студентами залежності успіху самореалізації від стану здоров'я як важливого професійного й життєвого пріоритету формування всебічно розвиненої особистості неможливе. Тому розв'язанню цієї проблеми має сприяти опанування студентами знань про фізичну культуру, а також удосконалення вмінь і навичок рухової діяльності, що відбуваються в процесі позааудиторної спортивно-масової роботи, спортивного вдосконалення, самостійних занять фізичними вправами та активного дозвілля.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, у процесі констатувального етапу дослідження нами визначено рівні сформованості фізичної культури студентів вищих навчальних закладів. Забезпечення фізичного стану здоров'я та фізичного розвитку студентів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи належним чином не відбувається. Негативний результат рівня фізичної підготовленості студентів Київського національного торговельно-економічного університету та «Університету „Україна“», відсутність тенденції до його підвищення впродовж навчання зумовлюють актуальність пошуку нових технологій удосконалення процесу фізичної підготовки студентів та їх залучення до систематичних позааудиторних занять з фізичного виховання. На нашу думку, досягти позитивного результату можна лише під час занять у спортивних секціях (за інтересами), загальної фізичної підготовки, самостійних занять і фізкультурно-масових заходів, заснованих на свободі вибору видів рухової активності. Організація позааудиторних занять із фізичного виховання студентів на основі їх розподілу за групами щодо зацікавленості певним видом спорту підвищує мотивацію до занять, впливає на систематичність їх відвідування й сприяє підвищенню рівня фізичної підготовленості студентів.

Джерела та література

1. Горпинич О. Вплив засобів фізичного виховання на розвиток рівня мотивації щодо досягнення успіху в навчальній діяльності студентів вищого навчального закладу / О. Горпинич // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки / уклад. А. В. Цюнь, С. П. Козіброцький. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. – № 3 (31). – С. 126–129.
2. Єжова О. О. Теоретичні і методичні засади формування ціннісного ставлення до здоров'я в учнів професійно-технічних навчальних закладів : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.07 / Єжова Ольга Олександрівна. – К. : Ін-т проблем виховання НАПН України, 2013. – 490 с.
3. Завидівська Н. Особливості здоров'язбережувальних педагогічних процесів в умовах фундаменталізації непрофесійної фізкультурно-оздоровчої освіти / Н. Завидівська // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки / уклад. А. В. Цюнь, С. П. Козіброцький. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – № 2 (22). – С. 37–43.
4. Захожа Н. Фізична підготовленість студенток вищих навчальних закладів / [Н. Захожа, В. Захожий, О. Малімон та ін.] // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки / уклад. А. В. Цюнь, С. П. Козіброцький. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. – № 1 (29). – С. 47–50.
5. Маляр Н. Порівняльний аналіз мотивів студентів 1-го та 2-го курсів вищого навчального закладу

References

1. Horpynych, O. (2015). Vplyv zasobiv fizychnoho vykhovannia na rozvytok rivnia motyvatsii shchodo dosiahnennia uspihku v navchalnii diialnosti studentiv vyshchoho navchalnoho zakladu [Effect of physical education on the development of motivation to succeed in the training of students of higher educational institution]. *Fizyczne vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi: zb. nauk. pr. Skhidnoievrop. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky*, Lutsk : Skhidnoievrop. nats. un-t im. Lesi Ukrainky, no. 3 (31), 126–129.
2. Iezhova, O. O. (2013). Teoretychni i metodychni zasady formuvannia tsinnisnogo stavlennia do zdorovia v uchniv profesiino-tekhnichnykh navchalnykh zakladiv : dys. dokt. ped. nauk : 13.00.07 [Theoretical and methodological principles of forming value attitude to health in students of vocational-technical schools]. K., Instytut problem vykhovannia NAPN Ukrainy, 490.
3. Zavydivska, N. (2013). Osoblyvosti zdorovia-zberezhuvalnykh pedahohichnykh protsesiv v umovakh fundamentalizatsii neprofesiinoi fizkulturno-ozdorovchoi osvity [Peculiarities of health-saving pedagogical processes under conditions of establishment of non-professional physical culture and health-improving education]. *Fizyczne vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi : zb. nauk. pr. Skhidnoievrop. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky*, Lutsk : Skhidnoievrop. nats. un-t im. Lesi Ukrainky, no. 2 (22), 37–43.
4. Zakhozha, N., Zakhozhyi, V. & Malimon, O. (2015). Fizychna pidhotovlenist studentok vyshchykh navchalnykh [Physical preparedness of students of higher educational establishments]. *Fizyczne vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi : zb. nauk. pr. Skhidnoievrop. nats. un-tu*

економічного профілю до відвідування занять із фізичного виховання / Н. Маляр // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки / уклад. А. В. Цьось, С. П. Козіброцький. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. – № 1 (29). – С. 54–57.

6. Матукова Г. І. Формування фізичної культури студентів вищих навчальних закладів у позааудиторний час : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – «теорія і методика професійної освіти» / Г. І. Матукова. – Кіровоград, 2005. – 21 с.

7. Сичов С. О. Теоретико-методичні засади прилучення студентської молоді до цінностей фізичної культури : автореф. ... д-ра пед. наук : 13.00.07 – «теорія і методика виховання» / Сергій Олександрович Сичов. – К., 2011. – 38 с.

8. Сичова Т. В. Інноваційні технології зміцнення здоров'я студенток у процесі фізичного виховання : автореф. дис. ... канд. наук : 24.00.02 – «фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Т. В. Сичова ; Дніпропетр. держ. ін-т фіз. культури і спорту. – Дніпропетровськ, 2012. – 20 с.

im. Lesi Ukrainky, Lutsk : Skhidnoievrop. nats. un-t im. Lesi Ukrainky, no. 1 (29), 47–50.

5. Maliar, N. (2015). Porivnialnyi analiz motyviv studentiv 1-ho ta 2-ho kursiv vyshchoho navchalnoho zakladu ekonomichnoho profiliu do vidviduvannia zaniat iz fizychnoho vykhovannia [Comparative analysis of motives of mtudents of the 1st and the 2nd years of university of economic profile to visiting physical education classes]. *Fizychno vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi : zb. nauk. pr. Skhidnoievrop. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky*, Lutsk : Skhidnoievrop. nats. un-t im. Lesi Ukrainky, no. 1 (29), 54–57.

6. Matukova, H. I. (2005). Formuvannia fizychnoi kultury studentiv vyshchikh navchalnykh zakladiv u pozaaudytornyi chas: avtoref. dys. kand. ped. nauk: 13.00.04 – «teorii i metodyka profesiinoi osvity» [Formation of physical training high school students in extracurricular time]. Kirovohrad, 21.

7. Sychoy, S. O. (2011). Teoretyko-metodychni zasady prylyuchennia studentskoi molodi do tsinnosti fizychnoi kultury: avtoref. dokt. ped. nauk: 13.00.07 – «teorii i metodyka vykhovannia» [Theoretical and methodological foundations familiarizing students to the values of physical culture]. Kyiv, 38.

8. Sychova, T. V. (2012). Innovatsiini tekhnolohii zmitsnennia zdorovia studentok u protsesi fizychnoho vykhovannia: avtoref. dys. kand. nauk: 24.00.02 – «fizychna kultura, fizychno vykhovannia riznykh hrup naselennia» [Innovative technologies of students health promotion in physical education]. *Dnipropetr. derzh. in-t fiz. kultury i sportu*, Dnipropetrovsk, 20.

Інформація про авторів:

Довгань Надія; <http://orcid.org/0000-0002-4715-028X>; borovik_v69@mail.ru; Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ Університет «Україна»; вул. Військова, 22, м. Миколаїв, 54003, Україна.

Information about the Authors:

Dougan Nadia; <http://orcid.org/0000-0002-4715-028X>; borovik_v69@mail.ru; Open International University «Ukraine» of Human Development; 22, Military Street, Mikolayiv, 54003, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 29.08.2016 р.